Charita Uherský Brod

Ve Zlínském kraji působí již mnoho let Charita Uherský Brod. Prostřednictvím svých zařízení a služeb poskytuje pomoc, podporu a poradenství v oblasti sociální, zdravotní a humanitární péče. Jejím mottem je *„Nikdy nebudeš sám“*. Oblast domácí zdravotní péče a domácí hospicové péče má na starost vrchní sestra Martina Marečková, která v Charitě pracuje již více než 25 let a která nám svoji práci, kterou dělá velmi ráda, představila.

Předání ocenění Osobnost neziskového sektoru roku 2020. Martina Marečková společně s představiteli města Uherský Brod – starostou Ferdinandem Kubáníkem, místostarostou Petrem Vránou a členem Rady města Davidem Surým

foto: archiv Martiny Marečkové

Redakce Florence

Co je náplní Vaší práce v domácí a hospicové péči?

Domácí zdravotní péče a domácí hospicová péče je poskytována pacientům v domácím prostředí, a to 24 hodin denně, 7 dní v týdnu. Naši pacienti jsou osoby s projevy akutního, ale i chronického onemocnění. Nemalou část tvoří i pacienti s onkologickými diagnózami, kterým je poskytována paliativní péče.

Každému pacientovi je podle indikace jeho praktického lékaře individuálně nastavena četnost a délka trvání ošetřovatelské návštěvy. Každá ze sester se denně stará v pracovních dnech o 12–15 pacientů a o víkendu pravidelně zajišťujeme 30–40 návštěv. Čas potřebný na ošetření je u každého pacienta individuální, záleží na rozsahu činnosti, zda se jedná o ošetření drobných nebo rozsáhlých defektů, zda jde o rehabilitaci či paliativní péči. Největší část návštěv máme zařazenu na ranní a dopolední hodiny, a to z důvodu možného řešení vzniklých potíží s praktickými lékaři. Naši pacienti nebo jejich rodinní příslušníci často využívají možnosti kontaktovat nás skrze pohotovostní mobil a konzultovat drobné obtíže či žádají o radu v péči o svého blízkého.

Získali jste ocenění Neziskovka roku 2020. Jaké úsilí za tím stojí?

V roce 2020 jsme se stali nejlepší velkou neziskovou organizací. Za tímto oceněním je skryta velká spousta práce celé naší Charity. Tento rok jsme se zapojili i do procesu přidělení značky kvality Czech Made. Po náročném a důkladném šetření jsme značku kvality Czech Made získali. Jsme první nezisková organizace a první poskytovatel sociálních služeb v České republice, který tuto značku získal.

Vy osobně jste se stala Osobností neziskového sektoru roku 2020 vyhlášeného Asociací nestátních neziskových organizací – ANNO. Co Vám ocenění přineslo?

Ocenění mě samozřejmě velmi potěšilo. Vnímám jej jako ocenění mé práce v Charitě za celé ty dlouhé roky a věřím, že budu moci společně se svými kolegyněmi naši práci ještě více zdokonalovat. Všechny společně se snažíme o to, abychom měly spokojené pacienty a byla za námi vidět dobře a kvalitně odvedená práce s dobrým výsledkem. Toto ocenění je v podstatě další uznání kvality zdravotní péče, které jsem přes 20 let nedílnou součástí.

Kuriózní je, že jsem o nominaci vůbec nevěděla. Až mi večer v den vyhlášení výsledků volala kolegyně a gratulovala mi. Ptala jsem se dokonce „k čemu?“, tak jsem si pustila vyhlášení ze záznamu. Z důvodu covidových opatření bylo vyhlášení provedeno přes kanál youtube pražským primátorem.

Když vyšel článek o mém ocenění v místních novinách a regionální TV Slovácko odvysílala krátký spot, mnoho lidí mi volalo a říkalo: *„My Vám strašně gratulujeme, my Vám to přejeme,“* což člověka potěší. O to víc Vás pak potěší, když děkují za péči a vzkazují: *„Pozdravujte sestřičky a vyřiďte jim, že jim moc děkujeme za to, jaké jsou.“* To Vás opravdu zahřeje u srdíčka.

U některých našich pacientů zajišťujeme ošetřovatelské úkony i několik let, nejdelší naše péče trvala 12 let. Za tu dobu navážete kontakty jak s pacienty, tak i s jejich rodinami a není nic výjimečného, že se k Vám hlásí na veřejnosti, třeba když vás potkají na ulici.

Co je hlavní náplní Vaší práce? Péče o klienty nebo administrativa?

Byť jsem vrchní sestra, stále jsem se svými kolegyněmi v terénu. Nemohla bych dělat jen administrativu, ztrácela bych pro mě velmi důležitý kontakt s pacienty. Mám kolem sebe velmi dobrý kolektiv, který má již mnoho zkušeností. Většina z „mých“ sestřiček pracuje v terénní péči minimálně 10 let. Kromě návštěv u pacientů mám na starosti veškerou agendu související s činností domácí zdravotní péče, například jednání se zdravotními pojišťovnami nebo spolupráci se všemi praktickými lékaři v našem okolí. Zajišťuji veškeré zásobování naší služby zdravotnickým materiálem, jednám se zástupci jednotlivých firem. Několik let jsem odborným garantem zdravotní péče v našich pobytových sociálních zařízeních.

Od počátku covidové epidemie jsem společně se dvěma dalšími kolegyněmi a naším panem ředitelem členkou krizového covidového týmu. Společně jsme vypracovávali krizové plány, pro kolegy a kolegyně vedoucí jsme zpracovávali do finální podoby informace o vydaných mimořádných opatřeních.

Je to jen zlomek toho, co dělám, protože kdybych měla vyjmenovat vše, co je potřeba zajistit, nestačila by jedna stránka. Od minulého roku jsem se stala i součástí domácího hospice. Tato práce je úplně odlišná, musíte umět dobře naslouchat, protože jste tu pro umírajícího a ten ve vás hledá oporu v poslední fázi svého života.

V Charitě pracujete již 25 let. Co Vás u práce drží a motivuje?

Mám ráda svoji práci a zejména kontakt s pacienty. Většina z nich jsou senioři a mnohdy s velmi zajímavými osudy. Za tu dobu, co pracuji na Charitě, jsem se od nich dozvěděla spoustu historických údajů například z doby po 1. světové válce, o cestách rodin do Ameriky, o jejich návratech zpět, zajímavé jsou i vzpomínky na 2. světovou válku, poválečné období nebo násilnou kolektivizaci zemědělství. V naší péči jsme již měly i několik pacientů, kteří se dožili více než 100 let.

Energii čerpám také z rodiny, dříve hlavně od mých dětí a teď již od dvou vnuček. Obě dvě mi dobíjí baterky. Někdy mě mrzí, že na ně nemám více času. Svými rozumy vás dokáží úplně odzbrojit. V jejich blízkosti absolutně vypnu hlavu a dokážu zregenerovat.

Jak zvládáte situaci s covidem-19?

Musím zaklepat, že v naší službě se nám zatím velká covidová invaze vyhnula. Od listopadu minulého roku se povinně každý týden testujeme a měly jsme pouze dvě sestřičky s lehkým průběhem. V terénu jsme se opakovaně setkaly s covid-pozitivními pacienty. Všechny jsme se bály možné nákazy a především přenosu nemoci jak na naše pacienty, tak i na své blízké. Naši službu jsme po dobu pandemie nijak neomezily, zajišťujeme stále všechny ošetřovatelské úkony. Pět sestřiček z našeho týmu má děti školního věku a ani jedna z nich za celou dobu nevyužila možnosti čerpání OČR. Situace pro ně nebyla určitě jednoduchá. Přes den pracovaly v terénu a v odpoledních hodinách řešily s dětmi úkoly do školy. Za jejich výdrž a nasazení bych jim moc ráda i tímto způsobem poděkovala, a kdybych byla měla tu možnost, všechny bych přihlásila na ocenění.

Musím pochválit i pečující rodiny, protože při výskytu zvýšené teploty raději hned tuto skutečnost hlásí. Pokud vstupujete do domácnosti, kde by mohl být infikovaný pacient, musíte použít všechny ochranné prostředky. Když si máte před vstupem do domu obléct ochranný oblek na chodníku u služebního auta, způsobíte tím na ulici menší rozruch. V našich podmínkách nelze vyčlenit jen jednoho pracovníka nebo tým pouze pro covidové pacienty.

Na podzim minulého roku se nám nákaza covid-19 rozšířila po krátkodobém odvolání zákazu návštěv v jednom našem sociálním zařízení. Onemocněli téměř všichni klienti, ale i pracovníci. V této situaci se projevila naše soudržnost. Do postiženého zařízení šel pracovat každý, kdo se mohl přesunout z našich jiných služeb. Společnými silami jsme to zvládli a těší nás, že nikdo z nemocných covidu nepodlehl. Podobná situace se nám opakovala i v jiných typech zařízení, ale po prvotní zkušenosti už jsme věděli, co a jak se má udělat a zařídit. Dnes už je většina klientů i pracovníků po 2. dávce očkování.

Pokud mám vzpomínat na jaro minulého roku na vypuknutí pandemie, měli jsme, stejně jako ostatní zdravotnická zařízení, obrovský problém s ochrannými pomůckami. Jednorázové roušky jsme měli v zásobě jen na krátkou dobu, objednávky se nedařilo firmám vykrývat, protože všechny zásoby šly prioritně do zdravotnictví. Látkové roušky nám pomáhalo šít jak velké množství našich pracovníků, tak i dobrovolníků. Vietnamská komunita nám bezplatně ušila jednorázové pláště. Roušky nám šili i rodinní příslušníci našich pacientů. Bez obrovské solidarity a pomoci bychom sami nastalou situaci nezvládli.

Dokážete říci, co je pro klienty domovů horší? Možnost nakažení nebo izolace?

U všech klientů byl znatelný dopad dlouhodobé izolace od rodin. Pracovníci jednotlivých zařízení jim nahrazovali pro ně tak důležitý potřebný kontakt. S pomocí různých sítí a využití mobilní počítačové techniky jsme se jim snažili zajistit aspoň online kontakt s jejich blízkými. V každém našem domově pro seniory působí aktivizační pracovník. Veškeré společné aktivity byly zcela omezeny a klientům se pracovnice mohly věnovat pouze individuální formou. Naše výhoda tkví v tom, že máme zařízení rodinného typu, kdy je maximální kapacita 17 klientů.

V našich zařízeních zůstala po celou dobu zajištěna individuální duchovní péče. Pravidelně za nimi dochází kněz, respektive náš pastorační asistent, což je pro věřící klienty velká podpora. V téměř každém zařízení je kaple a před pandemií byli všichni klienti zvyklí každý měsíc na společnou mši svatou. Pravidelně k nám na mši docházeli rodinní příslušníci, ale i lidé z blízkého okolí. Pro všechny to byla možnost společného setkání a získání informací o dění v obci.

Mluvíte o své práci s velkým zaujetím. Co Vás na této práci nejvíce těší?

Já si vždycky dělám legraci, že mi brzo přinýtují štítek s registračním číslem jako dlouhodobému inventáři, protože služebně jsem nejstarším zaměstnancem Charity. Nastoupila jsem v roce 1995 jako terénní všeobecná sestra. Po návratu z mateřské dovolené v roce 2002 jsem nastoupila na pozici vrchní sestry. Svoji práci dělám stále moc ráda a ještě stále mě nepřestala bavit. Je to zásluhou

Martina Marečková s ředitelem Charity Uherský Brod Petrem Houštěm

foto: archiv Martiny Marečkové

Dny lidí dobré vůle na Velehradě jsou místem setkání, na které se každý rok těšíme

i dobrého kolektivu, který máme. Se všemi kolegyněmi-sestřičkami, i když jsme povahově každá jiná, tvoříme dohromady skvělý tým a vzájemně si pomáháme. Pokud máme složitějšího pacienta, dáme hlavy dohromady a společně se snažíme najít nejvhodnější řešení.

V dnešní době není snadné sehnat kvalitní sestru pro tuto práci. Nemáme komfort nemocničního zařízení. Často se dostaneme do domácnosti, která je hodně zanedbaná, a nezřídka se stává, že docházíme do domácnosti, kde není zavedená voda. Každá sestřička musí umět dobře řídit, protože musí vyjet za každého počasí. V naší lokalitě máme i horský terén a přes zimu při náledí a množství sněhu to není nic jednoduchého.

Při své práci s pacienty se musíme dokázat zorientovat ve všech oborech – interně, endokrinologii, chirurgii, ortopedii, kožním, kardiologii a dalších. Musíme umět vyhodnotit stav pacienta a posoudit situaci, zda stačí volat praktického lékaře, nebo už volat rychlou záchrannou službu.

Stále se učíme něco nového, například v oblasti hojení ran. Přibylo nám i velké množství přístrojů. Před 25 lety jsme šly na návštěvu k pacientovi s teploměrem a tlakoměrem. Nyní má každá sestra ve své výbavě oxymetr, glukometr, tlakoměr, teploměr a velkou brašnu s dalším materiálem. Pro naše pacienty máme k dispozici oxygenátory, lineární dávkovače, odsávačky, pumpy na enterální výživu a další. Opakovaně jsme měly v péči pacienty na parenterální výživě s dlouhodobým centrálním vstupem. Dříve by tito pacienti vůbec nemohli domů a byli by po celou dobu hospitalizováni. Dnes, pokud nemají žádné další komplikace, jdou domů a my jsme schopné za velmi přísných sterilních podmínek zvládnout veškerou péči.

„Naše šéfová je na baterky, mohla by dělat králíčka Duracell, nechápeme, kde bere tolik energie," dodává kolegyně z kanceláře.

A co mě nejvíc těší? Když po určité době ukončujeme ošetřovatelskou péči například pro zhojení defektů nebo pro zlepšení stavu a vidíme spokojeného a usměvavého pacienta, který je smutný z toho, že k němu již nebudeme docházet.

Zapsal se Vám do paměti nějaký zajímavý příběh?

Příběhů je za ty roky spousta. Ve vzpomínkách mám hodně zajímavého a pěkného vyprávění ze života našich pacientů a zatím se mi daří propojit příběh i se jménem pacienta.

Před více než rokem jsem chodila do rodiny, kde se sestra starala sama o mentálně postiženého bratra. Po krátkodobé hospitalizaci se jí vrátil domů plně imobilní a s mnohočetnými rozsáhlými dekubity. I když péče byla pro ni velmi náročná, vždy byla dobře naladěna a nikdy si na svůj úděl nestěžovala.

Další příběh je z nedávné doby, kdy jeden z našich onkologických pacientů byl krátkodobě hospitalizován v nemocnici. Před plánovaným propuštěním mě kontaktovala jeho manželka a informovala mě o výrazném zhoršení stavu a vzniklé imobilitě. Řešily jsme spolu možnost zapůjčení speciálního lůžka a dalších pomůcek. Po mém telefonátu se celá rodina zmobilizovala a ještě ten den jeli do nemocnice na povolenou návštěvu. Než se po návštěvě stačili vrátit zpět domů, volali jim z nemocnice, že tatínek zemřel. I když to bylo pro rodinu velmi bolestné, děkovali za to, že jsem jim dala impulz a oni se rozhodli za ním jet a de facto se stihli rozloučit.

Jeden z příběhů je již hodně starý, ale pro mě samotnou to byla v té době úplně nová zkušenost. Zajišťovaly jsme ošetřovatelskou péči u 95leté „baběnky". Při naší práci oslovujeme všechny naše pacienty příjmením, ale u této paní jiné oslovení nebylo možné, bylo to její výslovné přání. V noci, když zemřela, mi její dcera volala a prosila mě o pomoc. Přála si, abych k nim přijela a maminku oblékla do kroje. V naší oblasti se stále ještě „baběnky" oblékají do kroje. Pro mě to tehdy byla velká neznámá, pocházím z jiné lokality a naše kroje jsou na oblékání jednodušší. Byl to oříšek obléct kroj tak, aby to bylo správně – jupku, deset suknic, fěrtůšek, všude milion šňůrek a vše musí perfektně lícovat, nikde vám nesmí nic přesahovat. Po 2,5 hodinách jsem úplně propocená od rodiny odjížděla, ale s dobrým pocitem. Dceři jsem pomohla a naše milá „baběnka" byla oblečená tak, jak si přála. Za 14 dní jsme se náhodně s dcerou potkaly a znovu mi děkovala za pomoc. S ustrojenou babičkou se ráno přišla rozloučit celá rodina. Všem, i malým vnoučatům, připadalo, že jejich babička pouze usnula.

I když část mých vzpomínek je smutných, je to součást mé práce. I často prožívaná emotivní rovina mé práce vás zas někam posouvá, najdete v sobě sílu přijímat s úctou a pokorou to, co jednou potká všechny bez rozdílu. Před smrtí není úniku.

Dny lidí dobré vůle na Velehradě

Již několikátý rok se účastníme jako zdravotní servis Dnů lidí dobré vůle na Velehradě ve dnech 4.–5. července. Je to pro nás vždy úžasná příležitost vidět pohromadě naše kolegy z ostatních Charit, ale i naše kolegy, se kterými nemáme možnost se každodenně setkávat. Ve stanu Charity prezentujeme každý rok jednu z poskytovaných oblastí, například sociální služby, zdravotní služby (domácí zdravotní péči a hospicovou péči), humanitární pomoc, pomoc bezdomovcům a další. Po celý den zde panuje výborná nálada, zažijeme zde mnoho hezkých setkání a někteří poutníci si nás každý rok znovu najdou. V minulém roce nám pandemie setkání nedovolila, doufám, že v letošním roce se budeme moci opět setkat.